

**Prof.dr Boro Tramošljanin, naučni savjetnik Evropskog defendologija centra
Banja Luka**

Sociološka elaboracija posljedica globalizacije

Globalizacija, u temporalnom pogledu, traje nešto više od četiri decenije (1980 - 2024). Ona je inspirativno djelovala na brojne naučnike da elaboriraju svoje stavove u vezi globalizacije sagledavajući je, kako sa pozitine strane, tako i sa negativne. Imajući u vidu činjenicu da je globalizacija polivalentan i protivuriječan društveni fenomen onda je sasvim razumljivo da ona ima pozitivne i negativne posljedice. Polazeći od hipotetičke predpostavke, da se globalizacija svijeta vrši uz ravnopravno učešće svih zemalja, bez obzira na njihovu ekonomsku, političku i tehnološku moć ona bi imala nekoliko pozitivnih posljedica po društvo.

1) Nastalo bi prosperitetno, otvoreno, humano i demokratsko društvo sa osiguranim pravima i slobodama građana.

2) Plantarne vrijednosti građanskog, civilnog društva doživjele bi svoju reafirmaciju kao što su tržišna privreda, pravna država, parlamentarna demokratija, etos rada i odgovornosti, ideologija rada, sloboda ličnosti.

3) Došlo bi do porasta životnog standarda građana uslovljenog ekonomskim progresom koji bi nastupio kao posljedica permanentnog, brzog i neometanog protoka kapitala, roba, ideja i ljudi.

4) Prožimanje različitih kultura ne bi vodilo konstituisanju uniformne svjetske kulture, već bi svaka nacija imala pravo da bez ikakvih ograničenja razvija svoju autohtonu kulturu, obrazovanje i jezik koji je " kuća bivstvovanja svakog naroda" (M. Hajdeger).

5) Sloboda medija ne bi bila u funkciji propagande s ciljem obmanjivanja svjetskog javnog mnenja i promocije laži, već jedino istine kao isključivo opravdane ideje vodilje u novinarskoj profesiji.

6) Nastupilo bi svestrano povezivanje svijeta u kojem bi bila ostvarena ravnopravna pozicija naroda i država gdje nestaje tlačenje, bijeda i nasilje " a na njihovo mjesto stupa sloboda pojedinca koja je uslov slobode za sve" kako bi rekli marksisti.

7) Globalizacija sadrži emancipatorske potencijale koji bi išli u prilog siromašnim i nerazvijenim zemljama u njihovom stremljenju da se definitivno oslobođe od ekonomске, tehnološke i političke zavisnosti prema imperijalističkim i kolonijalnim silama.

Što se tiče negativnih posljedica globalizacije, koja se po svaku cijenu nastoji da provede nasilnim sredstvima, od strane zemalja Zapada, a po nalogu SAD-a, u njih ubrajamo slijedeće:

a) Negacija nacija, nacionalnih država i nacionalnih kultura, u cilju da se stvori uniformno čovječanstvo.

b) Globalizacija, čiji je cilj konstituisanje jedoobraznog svijeta, će destruirati autentični srpski nacionalni identitet.Ovdje prepoznajemo mondojalističku propagandu koja lamentira za rasrbljavanjem srpskog nacionalnog korpusa kao sigurnom ulaznicom u Evropsku uniju. Za lakovjerne Srbe to je fatamorgana a za Evropsku uniju "šarena laž" na koju će Srbi da nasjednu i žive u iluziji da će u nedoglednoj budućnosti nekim slučajem ući u evropsko mondensko društvo.

v) Globalizacija determiniše društvene nejednakosti u kosmopolitskim razmjerama. O tome svjedoči podatak da 1% najbogatijih ljudi u svijetu raspolaže približno sa 50% svjetskog bogatstva.To implicira da bogati svakim danom postaju bogatiji, a gigantska masa siromašnih sve siromašnijim.

g) Ozbiljno je ugrožena vizija multipolarnog svijeta, a na pijedestal nepriksnovene vrijednosti postavljena je koncepcija unipolarnog svijeta.

d) Zamjena pozicija socijalnog kapitalizma neoliberalnim kapitalizmom koji izaziva sve više društvene nejednakosti.

đ) Daje se podstivaj sukobu civilizacija u čijem epicentru je religiozna netolerancija i izazivanje nacionalnih sukoba.

e) Planetarni vojni intrvencionizam protiv svih onih država koje ne pristaju na koncepciju unipolarnog svijeta.

ž)Definitivna atrofija međunarodnog javnog prava iz kojeg su definitivno ekstrahirani istina, pravda i etičnost.Ona se na eklatantan način verifikovala prilikom agresije NATO-pakta na SRJ-u 1999. godine.Pomenuta agresija je značila najekstremniju formu kršenja Povelje Ujedinjenih nacija, Završnog dokumenta KEBSA iz Helsinkija 1975-e godine i Pariške povelje za novu Evropu 1990-e godine.Tada mu nije padalo napamet da uvažava suverenitet i teritorijalni integritet SRJ -e kojeg je na volontaristički način pogazio. No, sada kada je u pitanju rat u Ukrajini, kolektivni Zapad se horski oglašava da se suverenitet i teritorijalni integritet Ukrajine mora zaštititi i poštovati bez pogovora.S tim u vezi, Generalna skupština Ujedinjenih nacija je 3.3. 2022. godine je većinom glasova izglasala Rezoluciju kojom se osuđuje agresija Rusije na Ukrajinu.Na taj način Zapad je demonstrirao svoje licemjerstvo, uzimajući iz međunarodnog javnog prava ono što mu odgovara a nihilistički se odnoseći prema onim njegovim elementima koji mu ne odgovaraju i ne idu u prilog.

Izlaz iz ove pravne anarhičnosti je potencijalno moguć pod uslovom ,

da sve države , članice Ujedinjenih nacija, poštuju međunarodno javno pravo.Ono je condicio sine qua non (neophodan uslov) za konstituisanje organizovane i stabilne međunarodne zajednice.

Ovdje polazimo od krucijalne činjenice, međunarodno javno pravo je protkano nepravdom i antihumanizmom, što je u svom radu potvrdio Haški tribunal. Prilikom izricanja presuda drakonski je kažnjavao Srbe a Hrvate i Bošnjake oslobađao ili izričao minimalne kazne.Da je ovo tačno pokazuju i brojčani podaci da su Srbi u Hagu osuđeni na 1120 godina zatvora, a Hrvati i Bošnjaci zajedno na nešto više od 100 godina. Iz ovoga zaključujemo da je Haški tribunal zasluzio epitet prostituisane institucije putem koje je izvršena totalna blamaža međunarodnog javnog prava. Otuda je akademik, Mihailo Marković, bio sasvim u pravu kada je rekao da je Haški tribunal " institucija za ostrel proizvoljno izabranih predstavnika jednog naroda - u ovom slučaju Srba".

I da zaključimo. Danas se na svjetskoj pozornici, u okviru globalizacije i globalizma, vodi nepomirljiv sukob između globalističkih i suverenističkih zemalja. U početku su globalističke države imale dominantniji uticaj a danas suverenističke države postepeno stiču prevalenciju nad globalističkim silama. Nadamo se da će krajnji epilog svega toga biti to da u svijetu umjesto rata, straha i neizvjesnosti zavlada mir za kojim teže progresivne i miroljubive snage svijeta.